

Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lagändringar som syftar till att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt.

Propositionen innehåller lagförslag på tre materiella områden: regler om avgiftsinformation, regler som underlättar för byte av betaltjänstleverantör, och regler om tillhandahållande av betalkonto med grundläggande funktioner.

Lagändringarna föreslås huvudsakligen i lagen om betaltjänster men även i marknadsföringslagen, där en ändring föreslås.

De lagändringar som avser information och redovisning föreslås träda i kraft det datum som regeringen bestämmer, medan övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

En följdmotion har väckts med anledning av propositionen. Vidare har Riksbanken lämnat in en skrivelse i ärendet.

Utskottet avstyrker den motion som har väckts med anledning av propositionen.

I betänkandet finns en reservation (V) och ett särskilt yttrande (M, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:129 Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	5
Kontanhantering	11
Reservationer	14
Kontanhantering , punkt 2 (V).....	14
Särskilda yttranden	16
Kontanhantering , punkt 2 (M, C, L, KD)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
Följdmotionen	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),
2. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:129 punkterna 1 och 2.

2. Kontanthantering

Riksdagen avslår motion

2016/17:3657 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Reservation (V)

Stockholm den 20 april 2017

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Ingela Nylund Watz (S), Oscar Sjöstedt (SD), Ingemar Nilsson (S), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Börje Vestlund (S), Fredrik Schulte (M), Anette Åkesson (M), Jenny Petersson (M), Håkan Svenneling (V) och Larry Söder (KD).

Twistlösning

Enligt regeringens bedömning kan konsumenters rätt till effektiva förfaranden för en alternativ lösning av tvister enligt betalkontodirektivet tillgodoses inom ramen för gällande rätt. Regeringen bedömer att tvister om tillgång till betalkonto bör handläggas av det befintliga organet för alternativ twistlösning i konsumentförhållanden, dvs. Arn.

Tillsyn, ingripanden och sanktioner

Enligt betalkontodirektivet ska medlemsstaterna utse en behörig myndighet för tillsyn och samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter inom EES. Medlemsstaterna ska även utse en kontaktpunkt och införa bestämmelser om sanktioner och ingripanden. Regeringen bedömer att det inte krävs några lagstiftningsåtgärder för att genomföra dessa krav och att Finansinspektionen bör utses till kontaktpunkt enligt direktivet. I enlighet med artikel 23 i betalkontodirektivet ska Finansinspektionen få överlämna frågor som rör samarbete mellan behöriga myndigheter till EBA för twistlösning.

Regeringen anser att den befintliga offentlighets- och sekretessregleringen i Sverige tillgodoser betalkontodirektivets krav på tystnadsplikt och att det därför inte behövs särskilda lagstiftningsåtgärder på detta område. Vad gäller offentliggörande av administrativa sanktioner föreslår regeringen att detta ska göras genom föreskrifter på förordningsnivå i linje med den bedömning som gjordes om publicering av sanktionsbeslut enligt kapitaltäckningsdirektivet och krishanteringsdirektivet.

Ikraftträdande

Enligt regeringens förslag ska lagändringarna träda i kraft den 1 juni 2017. Bestämmelser som rör redovisning av avgifter och räntesatser, liksom information om de mest representativa tjänsterna knutna till betalkonton i Sverige, ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Kompletterande information

Riksbankens skrivelse

Riksbanken har med anledning av propositionen lämnat in en skrivelse (dnr 1659-2016/17). Riksbanken hänvisar i skrivelsen till sitt remissvar i mars 2016 om betaltjänstutredningens förslag till genomförandet av betalkontodirektivet. Riksbanken bedömde vid detta tillfälle att det fanns en ökande obalans mellan kontantjänsternas utbud och efterfrågan och att detta till stor del beror på att banker för snabbt har minskat sin kontanthantering. Med anledning av detta ansåg Riksbanken att kreditinstitutens ansvar att erbjuda betaltjänster, inklusive kontanthantering, utifrån kundernas behov borde förtydligas i lag. Riksbanken framhöll vidare att även organisationer och företag borde omfattas av förslaget.

I sin skrivelse vill Riksbanken informera om det senaste årets utveckling på betalningsmarknaden efter det att remissvaret lämnades. Riksbanken framhåller att risken för förekomsten av tilltagande obalans är ännu större än då remissvaret lämnades. Riksbanken anger att bankens egna undersökningar tyder på detta och hänvisar också till rapporter från länsstyrelserna och Post- och telestyrelsen. Riksbanken ser därför skäl att upprepa sina förslag från remissvaret. Enligt Riksbankens bedömning kan dessa åtgärder på ett flexibelt och proportionerligt sätt minska risken för en tilltagande obalans.

Utskottets ställningstagande

Utskottet bedömer att förslagen i propositionen innebär att svensk lagstiftning på ett ändamålsenligt sätt anpassas till det aktuella direktivet. Den föreslagna lagstiftningen kan enligt utskottet förväntas stärka konsumenternas ställning på den finansiella marknaden genom att erbjuda alla konsumenter ett grundläggande betalkonto, öka transparensen i avgifterna och främja en ökad rörlighet vad gäller betalkonto.

Utskottet tillstyrker mot denna bakgrund lagförslagen i propositionen.

De frågor som lyfts i Riksbankens skrivelse behandlas i nästa avsnitt om kontanthantering.

Kontanthantering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionen. Utskottet vill hänvisa till den parlamentariska riksbanksutredningen som ska behandla frågan om ansvaret för kontanthantering.

Jämför reservationen (V) och det särskilda yttrandet (M, C, L, KD).

Motionen

Med anledning av propositionen har Håkan Svenneling m.fl. (V) lämnat in en kommittémotion 2016/17:3657 i vilken tre yrkanden görs.

I yrkande 1 förordar motionärerna att regeringen bör ålägga bankerna en skyldighet att tillhandahålla och ta emot kontanter. Motionärerna konstaterar att allt fler kreditinstitut har slutat hantera kontanter över disk. Till följd av detta upplever många problem med att utföra betaltjänster, detta gäller bl.a. personer med funktionsnedsättning, asylsökande och nyanlända, äldre samt små kontantberoende företag och föreningar. Detta gäller inte minst personer som är bosatta på landsbygden och som kan ha långt till kontor som hanterar kontanter.

Vidare framhåller motionärerna att direktivet ålägger medlemsstaterna att se till att samtliga konsumenter har tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, även om betalkontodirektivet inte explicit ställer krav på att regler som ålägger bankerna en skyldighet att tillhandahålla och ta emot kontanter införs i medlemsstaterna. Insättning och uttag av kontanter är en sådan grundläggande funktion. Motionärerna konstaterar att oavsett om den föreslagna regleringen lever upp till direktivets syfte finns det ingenting som hindrar regeringen från att ålägga bankerna att tillhandahålla konsumenterna kontanter.

I yrkande 2 vill motionärerna att en utredning ska tillsättas för att utreda om storbankerna kan åläggas krav på att upprätthålla bankomater på landsbygden. Det konstateras i motionen att tillgången till bankomater har minskat kraftigt i Sverige. Bankomaterna är i dag organiserade i ett gemensamt bolag mellan de fem största bankerna kallat Bankomat AB. Dessa fem storbanker äger också Bankernas depå varifrån all kontanthantering i Sverige utgår. Enligt motionärerna innebär storbankernas ägande att det är omöjligt för nya aktörer att etablera bankomatjänster i Sverige utan mycket höga kostnader. När storbankerna stänger ned bankkontoren på landsbygden har det många gånger inneburit att också bankomaten har försvunnit.

I yrkande 3 föreslår motionärerna att även föreningar och företag ska omfattas av rätten att öppna betalkonto med grundläggande funktioner.

Motionärerna framhåller att det finns betydande problem med företag som vägras öppna betalkonto med grundläggande funktioner och hänvisar till tidigare uttalanden om detta som har gjorts av Riksbanken och Finansinspektionen. I motionen nämns även länsstyrelsernas årsrapport från 2015 där det framgår att problemen med tillgång till grundläggande betaltjänster påverkar föreningslivet och tillväxten för företagare negativt.

Tidigare utskottsbehandling

Frågor om kreditinstitutens skyldighet att tillhandahålla kontanthantering behandlades senast i motionsbetänkandet Finansiell stabilitet och finansmarknadsfrågor, bet. 2016/17:FiU22. Motionerna avstyrktes då av utskottet, främst med hänvisning till den parlamentariska riksbanksutredningen som ska behandla frågan om ansvaret för kontanthantering.

Kompletterande information

Den parlamentariska riksbanksutredningen

Den parlamentariska utredningen om det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen har fått i uppdrag att utreda ansvaret för kontanthantering (dir. 2016:114).

Kommittén ska enligt direktivet överväga dels hur Riksbankens ansvar för en väl fungerande kontanthantering i hela landet bör tydliggöras i lag, dels Riksbankens roll och ansvar för kontanttillgången i hela landet och kostnaderna för denna.

Förslag som innebär grundlagsändringar ska redovisas i ett delbetänkande senast den 1 juni 2017. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 31 maj 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att anpassningen till en minskad kontanthantering har gått mycket snabbt i Sverige. Antalet kortbetalningsautomater i butik har fortsatt att öka liksom användningen av e-fakturer och internetbetalningar. Denna förändring innebär minskade risker med kontanthanteringen och effektivare transaktioner. Den ökade användningen av elektroniska betaltjänster tyder på att kunder och handel har högt förtroende för och ser stor nytta med betaltjänsterna. Denna utveckling är i grunden positiv. Samtidigt kan digitaliseringen och den minskade kontanthanteringen utgöra ett problem, speciellt för vissa grupper i samhället som äldre och personer med funktionsnedsättning.

Utskottet anser liksom regeringen att det inte är nödvändigt att alla kreditinstitut som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner ska tillhandahålla samtliga betaltjänster för att betalkontodirektivet ska

införlivas i svensk rätt. Förutsättningarna skiljer sig åt mellan olika delar av landet och det är enligt utskottet centralt att hitta lösningar som utgår från regionala och lokala förutsättningar. I dag har länsstyrelserna i uppdrag att arbeta med att utforma och genomföra regionala stöd- och utvecklingsinsatser för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster.

Utskottet delar regeringens bedömning att betalkontodirektivet inte ställer krav på att kontanthantering ska ske över disk, utan att det är tillräckligt att insättning och uttag kan göras i automater, och noterar det arbete som pågår för att förbättra tillgången till insättningsautomater.

Vad gäller frågan om att bredda rätten till betalkonton och inkludera företag och organisationer delar utskottet regeringens bedömning att frågan ligger utanför betalkontodirektivets räckvidd.

Liksom regeringen konstaterar utskottet att det finns en kvarstående efterfrågan på manuella kontantjänster över disk när det gäller såväl konsumenter som föreningar och företag. Utskottet vill i detta sammanhang hänvisa till den parlamentariska riksbanksutredningen som ska behandla frågan om ansvaret för kontanthantering.

Mot den bakgrunden avstyrker utskottet den aktuella motionen.

Reservationer

Kontanthantering , punkt 2 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3657 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Under en längre tid har allt fler kreditinstitut slutat med att hantera kontanter över disk, och de kreditinstitut som har kvar kontanthantering begränsar i allt större utsträckning antalet kontor där detta erbjuds. Utvecklingen drivs delvis av minskad efterfrågan och användning av kontanter under de senaste åren. Samtidigt är det många som upplever problem med att utföra betaltjänster. Detta gäller bl.a. personer med funktionsnedsättningar, asylsökande och nyanlända, äldre samt mindre kontantberoende företag och föreningar. Inte minst upplever många på landsbygden att det är långt till närmaste kontor som kan hantera kontanter. Oavsett om den föreslagna regleringen lever upp till direktivets syfte finns det inget som hindrar att bankerna åläggs att tillhandahålla kontanttjänster till konsumenterna. Jag menar därför att bankerna bör åläggas en skyldighet att tillhandahålla och ta emot kontanter.

Sverige ligger också i EU:s bottenliga vad gäller tillgången till bankomater samtidigt som möjligheterna att ta ut kontanter ur dessa har försämrats kraftigt. Bankomaterna är i dag organiserade i ett gemensamt bolag mellan de fem största bankerna kallat Bankomat AB, vilket har lett till en mycket marknadsdominerande ställning för dessa aktörer. Dessa fem storbanker äger också Bankernas depå varifrån all kontanthantering i Sverige utgår. Storbankernas ägande omöjliggör för nya aktörer att etablera bankomattjänster i Sverige utan mycket höga kostnader. När storbankerna stänger ned bankkontoren på landsbygden har det många gånger inneburit att också bankomaten har försvunnit. Jag anser därför att en utredning bör tillsättas för att utreda om storbankerna kan åläggas krav på att upprätthålla bankomater på landsbygden.

I regeringens förslag omfattas inte föreningar och företag av rätten att öppna betalkonto med grundläggande funktioner. Detta kritiserar av flera instanser, bl.a. av Riksbanken och Finansinspektionen. I länsstyrelsernas årsrapport från 2015 framgår att problemen med tillgång till grundläggande

betaltjänster påverkar föreningslivet och tillväxten för företagare negativt. Jag delar denna syn och anser att föreningar och företag bör omfattas av rätten att öppna betalkonto med grundläggande funktioner.

Mot den bakgrunden tillstyrker jag motion 2016/17:3657 av Håkan Svenneling m.fl. (V).

Särskilda yttranden

Kontanthantering , punkt 2 (M, C, L, KD)

Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Mats Persson (L), Fredrik Schulte (M), Anette Åkesson (M), Jenny Petersson (M) och Larry Söder (KD) anför:

Kontanter spelar fortfarande en viktig roll som betalningsmedel, trots att utvecklingen går mot att allt fler konsumenter väljer att betala på andra sätt. I första hand är det marknaden som ska tillgodose samhällets behov av grundläggande betaltjänster. Det statliga åtagandet omfattar endast de orter och landsbygder där behoven inte kan tillgodoses enbart av marknaden. Vi kan konstatera att den tekniska utvecklingen går snabbt och gör det möjligt för såväl privatpersoner som företag att i allt högre grad agera kontantlöst. Det är på många sätt en positiv utveckling som bl.a. möjliggör säkrare betalningar och överföringar samt mindre miljöbelastning. Men samtidigt kan digitaliseringen och den minskade kontanthantering utgöra ett problem, speciellt för vissa grupper i samhället som äldre och personer med funktionsnedsättning.

Vi anser att alla ska ha möjlighet att hantera sin ekonomi på valfritt sätt över hela landet. Privatpersoner, företag och föreningar ska ha goda möjligheter att göra uttag och insättningar av kontanter hos kreditinstitut, hos betaltjänstleverantörer eller på annat sätt. Det är statens ansvar att dessa tjänster fungerar i det fall marknaden inte tillgodoser dem. Statens arbete med att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster måste samtidigt utgå från regionala och lokala förutsättningar och lösningar eftersom behoven och förutsättningarna skiljer sig åt mellan olika delar av landet. I samband med att Svensk kassaservice avvecklades 2008 lade regeringen uppdrag inom grundläggande betaltjänster på Post- och Telestyrelsen och länsstyrelserna. Länsstyrelserna ska arbeta med att utforma och genomföra regionala stöd- och utvecklingsinsatser för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster. I dessa tjänster ingår bl.a. möjligheten att ta ut och sätta in kontanter. PTS ska i samverkan med Länsstyrelsen i Dalarna, Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, stödja länsstyrelserna i detta arbete.

När det gäller bankernas skyldighet att ta emot sedlar och mynt har Kontanthanteringsutredningen (SOU 2014:61) berört frågan. Utredningens bedömning var att ett heltäckande regelverk för kontanthantering kan uppnås utan att det krävs att banker m.fl. ska vara skyldiga att ta emot kontanter. Utredningen menade också att det saknades starka skäl för att utvidga området för när banker ska vara skyldiga att ta emot kontanter och att avtalsfrihet även fortsättningsvis bör gälla för banker.

Vi anser att det fortfarande finns ett problem med att företag och föreningar har svårt att sätta in sina dagskassar eller att privatpersoner förhindras att ta ut

och att sätta in kontanter hos banker. Av det skälet vill vi understryka betydelsen av att dessa frågor hanteras skyndsamt och verkningsfullt i den parlamentariska riksbanksutredningen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:129 Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Följdmotionen

2016/17:3657 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ålägga bankerna en skyldighet att tillhandahålla och ta emot kontanter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas för att se över om storbankerna kan åläggas krav på att upprätthålla bankomater på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att föreningar och företag bör omfattas av rätten att öppna betalkonto med grundläggande funktioner och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i
marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationshällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsning,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
- lagen (2015:671) om alternativ

– lagen (2015:671) om alternativ

¹ Senaste lydelse 2016:1223.

tvistlösning i konsumentförhållanden, *och*
– lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

tvistlösning i konsumentförhållanden,
– lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter, *och*
– *lagen (2016:415) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2017.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster dels att 1 kap. 1 och 4 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., och en ny paragraf, 8 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor.

I denna lag finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

I 4 a kap. finns bestämmelser om

- 1. avgifter för betalkonto,*
- 2. byte av betalkonto, och*
- 3. kreditinstituts skyldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner till en konsument.*

4 §²

I denna lag betyder

1. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

2. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

3. betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som

autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:188.

godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

4. betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

5. betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

6. betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

7. betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

8. betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

9. betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

10. betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

11. betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

12. debitera: att medel dras från ett konto,

betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänst-användares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

betalkontodirektivet: *Europa-parlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, i den ursprungliga lydelsen,*

betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

debitera: att medel dras från ett konto,

13. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

14. grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

15. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

16. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

17. kreditera: att medel tillförs ett konto,

18. kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

19. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

20. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kreditera: att medel tillförs ett konto,

kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

lagligen bosatt inom EES: en fysisk person som har rätt att bosätta sig inom EES i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,

medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till

mottagarens förfogande,

21. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

22. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

23. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

24. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

25. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

26. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

27. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

mottagarens förfogande,

ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

4 a kap. Betalkonto

Skuldighet att tillhandahålla betalkonto med grundläggande funktioner

1 §

Ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är lagligen bosatt inom EES att öppna ett betalkonto med sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra konsumenter.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller om det finns särskilda skäl mot att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto.

Grundläggande funktioner

2 §

Med grundläggande funktioner avses

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,

2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,

3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och

4. utförande av följande betalningstransaktioner inom EES:

a) autogirering,

b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt

c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner

3 §

Ett kreditinstitut ska behandla en ansökan från en konsument om betalkonto med grundläggande funktioner skyndsamt. Kreditinstitutet ska avgöra ärendet så snart som möjligt och senast inom tio bankdagar efter det att institutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om kreditinstitutet avslår en ansökan, ska det omedelbart underrätta konsumenten om beslutet och lämna information om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat. Underrättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för beslutet framgå av underrättelsen.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 §

Ett kreditinstitut får ta ut rimliga avgifter från en konsument för att tillhandahålla ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Information om tjänster och avgifter

5 §

En betaltjänstleverantör ska i rimlig tid innan den ingår ett avtal om betalkonto ge konsumenten en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den utsträckning betaltjänstleverantören tillhandahåller dessa tjänster, informera konsumenten om avgifterna för dem. Informationen ska lämnas i pappersform eller på annat varaktigt medium.

Betaltjänstleverantören ska också hålla förteckningen och en ordlista som minst omfattar de begrepp som fastställts i förteckningen tillgängliga för konsumenten.

Betaltjänstleverantören ska, utöver de informationskrav som följer av 4 kap. minst en gång per år ge konsumenten kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som är knutna till betalkontot. Betaltjänstleverantören och konsumenten ska komma överens om på vilket sätt avgifterna ska redovisas. Redovisningen ska lämnas i pappersform om konsumenten begär det.

Byte av betalkonto

6 §

En betaltjänstleverantör ska ha rutiner för en konsuments byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantören och en annan betaltjänstleverantör i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Den betaltjänstleverantör som konsumenten vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta den betaltjänstleverantör som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom den tidsram som anges i artikel 10 i betalkontodirektivet.

Om en konsument meddelar sin betaltjänstleverantör att han eller hon vill öppna ett betalkonto i ett annat land inom EES, ska betaltjänstleverantören bistå med viss information, överföring av medel och stängning av betalkontot. Detta ska ske inom den tidsram

som anges i artikel 11 i betal-kontodirektivet.

7 §

Avgifter, utöver de som avses i 4 kap. 15 §, som en betaltjänstleverantör tar ut av en konsument i samband med byte av betalkonto, ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

8 §

En betaltjänstleverantör ska ersätta en konsument för ren förmögenhetsskada som uppstår som en direkt följd av att betaltjänstleverantören inte har fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §.

Ansvar enligt första stycket inträder inte i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar omständigheterna inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar. Ansvar inträder inte heller då en betaltjänstleverantör handlar i enlighet med svensk lag eller unionsrätt.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner

9 §

Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner bara om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under de senaste 24 månaderna,

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter när betalkontot öppnades, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att han eller hon inte hade fått öppna ett sådant

konto, eller

4. det finns särskilda skäl.

Om ett kreditinstitut beslutar att säga upp ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, ska institutet underrätta konsumenten om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att framföra klagomål eller få beslutet rättsligt prövat. Under rättelsen ska vara skriftlig och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för uppsägningen framgå av under rättelsen.

Om kreditinstitutet säger upp avtalet med stöd av första stycket 2 eller 4, ska institutet underrätta konsumenten minst två månader innan uppsägningen träder i kraft. En uppsägning med stöd av första stycket 1 eller 3 får omedelbar verkan.

Bemyndiganden

10 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information och redovisning som en betaltjänstleverantör ska lämna eller hålla tillgänglig enligt 5 §,

2. rutiner för byte av betalkonto enligt 6 §, och

3. vilka uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner som en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

8 kap.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör samarbete mellan behöriga myndigheter, särskilt om informationsutbyte, till Europeiska bankmyndigheten för

*tvistlösning i enlighet med
artikel 23 i betalkontodirektivet.*

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer i fråga om 4 a kap. 5 § och i övrigt den 1 juni 2017.